

HERINNERINGEN VAN DHR. S. KERSTEN

Eén van de nog in leven zijnde kinderen van ds. Kersten is de heer S. Kersten. Hij was nauw betrokken bij het blad en de gelijknamige drukkerij "De Banier". Reden genoeg om hem enkele vragen voor te leggen. De antwoorden geven een goed beeld van de situatie waarin ds. Kersten zich rond en in de Tweede Wereldoorlog bevond.

Het optreden van uw vader in de Tweede Kamer werd vóór de Tweede Wereldoorlog dikwijls zeer negatief beoordeeld door de bewindslieden. Kunt u daarvan een voorbeeld geven?

"De afslachting van vee en de vernietiging van aardappelen enzovoorts in de dertiger jaren, was een doorn in papa's ogen. Daarom stelde hij die vernietigingspolitiek van de regering aan de orde. Na zijn speech ging pa naar de koffiekamer, onmiddellijk gevolgd door de verantwoordelijke Minister, de heer Verschuur. Daar stonden die beiden, zonder een woord te spreken. Toen verbrak pa de doodse stilte door te zeggen: 'Excellentie, uw afslachtingspolitiek is een groot kwaad en verderfelijk voor ons land.' De Minister keek papa aan en bracht zijn hand naar zijn keel en zei: 'Meneer Kersten: heden de varkens en morgen gij!'"

Hoe was de reactie van de regering van net na de oorlog op de zuivering van uw vader uit de Tweede Kamer?

"Ds. Zandt heeft deze zuivering publiekelijk aan de kaak gesteld in de Tweede Kamer. Zonder resultaat. Toen ds. Zandt daarover klaagde bij de Minister van Binnenlandse Zaken, antwoordde hij: 'Ds. Zandt, laten wij daar niet meer over spreken. Wij hebben al zoveel jaren last van ds. Kersten gehad, nu is hij eruit en hij blijft eruit'."

Hoe ging het eigenlijk in zijn werk met die door u ondertekende brief aan Max Blokzijl?

"Het was een slappe tijd net na de bezetting door de Duitsers. De heer Kaptein zei: 'Meneer Kersten, ik hoor dat u het voornemen heeft om De Banier op te heffen, maar waarom? Laten we eerst proberen om werk te krijgen.' Ik zei toen: 'Ja, dat zou beter zijn, maar onze reizigers brengen haast geen orders binnen.'

De heer Kaptein antwoordde: 'Zal ik het eens proberen, door naar Den Haag te gaan en de Duitse pers-afdeling te vragen om ook in aanmerking te komen voor het drukken van boeken?' Hier was ik tegen. Ik wilde geen Duitse propaganda. Maar Kaptein zei: 'Dat behoeft niet. Ik ken Max Blokzijl persoonlijk: als u een brief schrijft, dan zal ik zorgen dat ook wij neutrale boeken drukken.'

Kaptein stelde toen de brief op en ik heb die ondertekend, om zo mogelijk het ontslag van de werknemers bij De Banier te voorkomen. Ik geloof niet dat we ooit een order van Duitse zijde hebben ontvangen. Maar dit weet ik wel, dat toen ik deze zaak met mijn vader besprak, hij antwoordde: 'Sam, begin dat nooit. Laten wij tot de Heere opzien.' Toen ik mijn knieën boog kreeg ik hoop dat de Heere uitkomst geven zou."

Weet u zich nog iets te herinneren van het verhoor waaraan u en uw vader werden onderworpen?

"Ik moest me om tien uur melden. Ik stond een paar minuten te wachten toen een Duits officier binnenkwam. Hij opende een la van zijn bureau, toonde mij een bundel Banieren, waarvan de hoofdartikelen met rood en groen waren onderstreept, en zei: 'U kunt gaan zitten.' Toen wees hij mij de onderstreepte zinnen aan en vroeg: 'Hebt u die artikelen geschreven?' Ik antwoordde van niet. Hij vroeg toen: 'Wie dan?' Ik zei dat mijn vader, ds. Kersten, deze had geschreven. Hij nam toen een ander dossier en las: 'Ds. G.H. Kersten, predikant van een grote gemeente, lid van de Tweede Kamer.' 'Is hij dat?' Ik antwoordde bevestigend. 'Dat moet hij onmiddellijk hierkomen', beval hij toen.' Om twee uur stapten papa en ik zijn kamer binnen. Zonder ons te groeten, haalde hij die bundel Banieren weer voor de dag en wees naar de onderstreepte artikelen. Hij bulderde: 'Hebt u die geschreven?' Toen mijn vader dit bevestigde, zei hij: 'Wij kunnen zulke artikelen niet toelaten, zij druisen in tegen de geest van het Nationaal-Socialisme.' Papa antwoordde: 'Dat kan zijn, maar wij kunnen en mogen niet toestaan dat de rechten van de kerk en de school, door wie ook, worden aangetast'."

Kunt u nog iets vertellen over het verzetswerk van uw vader?

"Omtrent de mate waarin papa voor het verzet werkte, kan ik u weinig mededelen. Wel weet ik dat hij het verzet financieel steunde. Ook regelde hij vertrouwde adressen voor onderduikers. Maar niemand bij ons thuis wist wie er aan de deur kwam en met welk precies doel, zelfs moeder wist van niets.

Ik herinner mij bij voorbeeld wel dat er op een avond een jonge man bij ons aanbelde, die vroeg of hij bij ons mocht onderduiken. Dezelfde avond reeds kregen wij huiszoeking van de Duitsers. De man werd echter niet gevonden.

Ook zou ik veel voorbeelden kunnen noemen van jonge mannen die bij papa aanklopten om hulp. Vaak werden zij tijdelijk ondergebracht in een Tehuis voor Ouden van dagen. De directrice had hiervoor enkele kamers gereserveerd. Op de deur hing een waarschuwing: 'Besmettelijke ziekte' en bij de deur stond een tafeltje met lysol. Daar waren de Duitsers bang voor."

Hoe heeft uw vader de negatieve beoordeling die hij van sommigen van zijn geestverwanten kreeg, ervaren?

"Deze vraag kan ik kort beantwoorden. Niet de oppositie in en buiten de Tweede Kamer, maar de vijandschap en laster van zogenaamde vrienden hebben zijn leven vergald en menselijkerwijs verkort."

Meneer Kersten, u wordt hartelijk bedankt voor uw medewerking. Als er meer vragen rijzen, dan hoop ik u nog eens te schrijven.

Veenendaal

mr. M. van Manen.